

אליאן בתחילת הקאריירה היה לי מזל

(המשך מעמוד 27)

התונתם הודיעו במהדורת החדשות. יש להניח שאילו היתה בארץ טלוויזיה כשהם התחתנו, היו בוודאי מנציחים את האירוע בתשבוע יומי אירועים. היתה החתונה של המדינה שניהם היו צעירים. לוחטים ויפים. שניהם העסיקו את טורי הרכילות. ברוב המקרים מסתיים ספור כזה כבלון שהתפוצץ, אך לא במיקרה של מישפחת קשת. אצלם קרה ההיפך – עם השנים הם התבגרו ביחד, הבשילו והיחסים נעשו טובים ויפים עוד יותר.

אפשר למגוש אותם בכל מקום תמיד ביחד, הם עוקבים בדריכות זה אחר הקאריירה של זה. מנהלים את ביתם במשותף, כשכל אחד משיגם נושא בעול ענייני הבית במידה שווה.

יונה אליאן היא אשה חכמה, מקסימה.

„אני לא יודעת איך זה יצא לי מהבה, אבל כשאמר לי שעשוי קשת, אליל'נוער, שחק מולי בנורית, אמרתי: אילו זה היה לפחות מוטי פלישר!”

היא לא חיה בגרעון של שוטים, אינה מסתפקת בזריחה דפנה. יש לה מה להגיד גם בעניינים פוליטיים והיא משתדלת לבחור את תפקידיה, כך שיהיה בהם רמז למה שהיא חושבת. כך, למשל, גילמה את אהובתו של מוסוליני במחזה, ועידת פיסנה ובמורה שנון היא בעזתה בכל מה שמיסדי ואומרת באמצעות המורה המטורפת את כל מה שהיא חושבת על הערכים שעליהם חונכה. היא ערה וקשובה למתרש. לאחרונה התפרסם כאילו הציעה את עצמה למערך כתועמלנית בחירות. יונה מכהישה ומספרת

כי המערך פנה אליה. כעת היא שמחה שלא התפתחה להשתתף בתעמולת הבחירות. מה שהיא רואה בטלוויזיה מגעיל ומפחיד אותה. את דיעותיה הפוליטיות היא לא שומרת לעצמה ופה ושם כבר חטפה אינשים שעוררו בה חרדה, אך לא גרמו לה לסגת מעמדותיה. יש לה דיעות ברורות. יש בה כאב וכעס ועצב, הרבה עצב. על מה שמתרחש במדינה. היא מבטיחה להביע את תחושותיה בעבודתה בתיאטרון, על הבימה.

מתי בעצם הבנת שאת רוצה להיות שחקנית?

אני מנסה להיזכר. בכיתה ו' או ז' דיברו אצלנו בכיתה הספר על חוג דרמאטי ואמרתי שאני רוצה להשתתף בו. היה לנו מרריד, שחקן צעיר בשם אילן רייכר, שנעלם אחר כך מתיאטרון, והעלינו את אחי גיבורי התהילה בקולנוע אילת ב'פו, שכבר לא קיים היום. מאוד התרגשתי. כשהייתי צריכה ממש לעשות החלטה בהכרה, ולחשוב מה אני רוצה להיות כשאהיה גדולה, בחרתי בתיאטרון ונרשמתי לאוניברסיטה, אבל אז נורא נבהלתי והלכתי ללמוד פסיכולוגיה, כאלטרנטיבה.

כספיו לי על הילדות שלך ביפו.

גרנו מאחורי בית החולים דגאני, שם נולדתי. זו היתה שכונה של בתים ערביים יפים. עכשיו הרסו את כל השכונה, רק הבית שלי נשאר, כי הורי מכרו אותו לעירייה שהפכה אותו לבית-כנסת. מרי פעם אני נוסעת ליפו, עוצרת ליד הבית ובוכה מנוסטלגיה. היתה לי ילדות יפה מאוד, לא היתה תחושה של מצוקה או עוני.

יפו היתה פרדסים ושכונות שכונות, בשכונה שלנו היו המון בולגרים ופולנים. גרלתי בחצרות של הבולגרים ולמדתי לאהוב כל מה שקשור בהם, את האופי שלהם, האוכל שלהם, ההתנהגות שלהם. היתה לי ילדות עם הווי של שכונה של ילדים ושל מבוגרים שבי-7, בערב מוציאים כיסאות לדרך הכורכר, יושבים ותופסים מנוחה לפני שהשמש שוקעת.

היתה בשכונה תחושה של מיוזג גלוי?

קשה לי לחשוב על זה כעל מיוזג גלוי, היה מיוזג, בוודאי שהיה, אבל הוא נוצר בלי כוונה. היתה אינטגרציה בלי לעשות אינטגרציה.

החייב חיים רמון שגם גדל ביפו, סיפר כי חבריו לילדות צמחו להיות לוייתני פשע. גם לחבריך זה קרה?

לוייתני פשע אני לא יודעת, אבל שנים אחרי שעזבתי את יפו פתחתי יום אחד עיתון וגיליתי שילד ששיחקתי איתו בשכונה הוא רוצח. גדלנו לא רחוק מהגטו, את יודעת מה זה הגטו?

לא.

זה מחריד, כשאת חושבת על זה היום, אבל כך קראנו לזה כשהיינו ילדים. כל השכונה שמרחוב יפת עד הים נקראה הגטו הערבי. כלילות היינו יוצאים למילחמה עם אבנים וכסאות. הילדים הערבים נגד הילדים היהודים. היום זה נשמע נורא, אבל כילדים זה היה חלק מהווי החיים שלנו.

כל ילדי השכונה שלך הלכו לתיכון?

רוכס. הלכנו לתיכון עירוני ז'. מיפו עצמה, לא דווקא מהשכונה שלי. יצאו רי הרבה אנשים מפורסמים: איציקו רחמימוב וכווננו לברכה, לבנה פינקלשטיין, ניסים עזיקרי, חנה לסל. הזכרת קודם את חיים חיים רמון ובכיתה שלי משה אונגה. ועד היום אני אהודת של מכבי יפו.

היית חברת של חיים רמון?

היינו חברים חמש שנים. הוא למד בריאליט ואני בהומאני. היינו חברים גם כשהיינו בצבא. שנינו שירתנו בקרייה. הוא בחיל האוויר ואני בקרייה. הוא היה יפה כמו אליילקולנוע והיה מבריק בצורה בלתי-דיגיטלית. תמיד ידעתי שיצא ממנו משהו.

ואת תמיד היית ילדה יפה?

נרמה לי שתמיד אמרו איזו ילדה יפה, אבל אומרים את זה על כולם לא? לעומת זאת, היו תקופות שהייתי מאוד לא יפה. הכל יחסי. האידיאלים של היופי משתנים.

איך היו הנעורים ביפו?

אני זוכרת שהיה יפה נורא. ביפו היה רחוב ראשי אחד, שדרות ירושלים. כולם הכירו את כולם. בשבת היו מתלבשים יפה והולכים לטייל לאורך שדרות ירושלים. כאשר שני ואני מרברים על הילדות שלנו — ושני גדל בקיבוץ ואין ספק שילדות קיבוץ היא נהדרת ומקסימה — אני מוצאת שהילדות שלי לא היתה פחות נהדרת ומקסימה משלו. היינו כל היום משחקים בשדות ובפרדסים, ולאורך שדרות ירושלים היתה גלידת מסטיק אחת ופלאפל אחד. והיינו נפגשים בשבת בקולנוע צליל. אחת הסיבות שעברתי לגור מרייה לבית, היא שהבן שלי, אריאל, יוכל

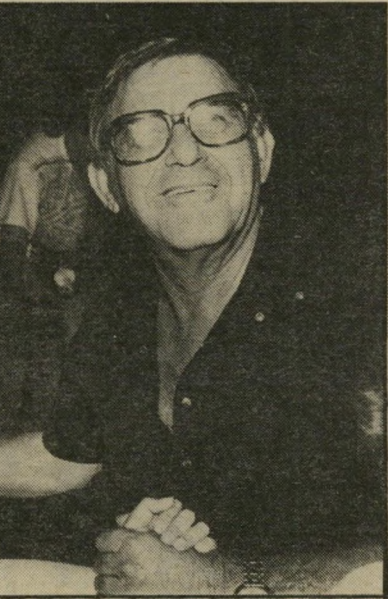
להרגיש את האדמה. לצאת החוצה יחף כמו שאני הייתי יוצאת כשהייתי ילדה. במיסגרת של בנינוער היו כילוים של חברות מבית הספר.

מה היה היחס שלכם לנוער של צפון תל-אביב?

החברות של צפון תל-אביב היו משהו בלתי ניתן להשגה. פעם רצינו מסיבה משותפת עם החברה של צפון תל-אביב, לראות איך זה שם. היו לנו דמיונות פרוצים על החברה האלה. שלחנו נציג והם אמרו שהם לא מוכנים להמין

„אנשים ריחמו עלי'. אמרו: מיסנה, שוברח פיכולים ולא נכנסת להריון”

את החברה מיפו. זו היתה אכזבה איומה. תיארו לנו בדמיון מי יודע מה הולך במסיבות שלהם. בכלל, תל-אביב היתה בגדר חלום. כליכך קרובה וכליכך רחוקה. אני זוכרת את הנסיעה הראשונה שלי לתל-אביב, עם חברה באוטובוס. נסענו לאלנבי, לפינה של המישלט לאכול צ'יפס ונקניקיות בתוך לחמניה וכליכך התרגשתי. זה היה הבילוי הראשון שלי בתל-אביב והאטרקציה הגדולה, הלונה פארק הכי גדול בעולם, לעלות

יונה עם אביה ואמה

אבא היה נהג'מונית ואמא זבנית!

ולרדת במדרגות הנעות שבכיכר מגדוד. זה היה חלום.

שם מישפחתך מהבית היה יונה גליצקי. מי שינה את שמך לאליאן?

כשבאתי לקאמרי זו היתה תקופה משונה. ביקשו אז לשנות שמות ולעוים לשמות עבריים. חשבתי לעצמי איהו שם אחר. כשלמדתי באוניברסיטה ענדתי כדיילית-קרקע באל-על, כדילממן את הלימודים. יום אחד הודמנו לי לטפל בילדה שטסה ללא ליווי הורים. קראו לה אליאן. אהבתי את השם והחלטתי לאמץ אותה.

זה נכון שעורך תאומי היה האיש שגילה אותך?

עורך תאומי היה המורה שלי למישחק בחוג לתיאטרון באוניברסיטת תל-אביב. זה היה חוג די אומלל לאלה שרצו להיות שחקנים. בכיתה שלי למדו למשל הילל מיטלפונקט וציפי פינס. כך שזה היה באמת מקום לכאלה שרצו ללמוד תיאטרון בתיאוריה. המורה למישחק היה עורך. במהלך הלימודים חיפש התיאטרון הקאמרי שחקנית ראשית לבוגרמיה. עורך הביא אותי. הייתי איומה. זה היה אבסורד.

ומה עשתה לך הבעיטה הזו?

אני לא יודעת אם זה עשה לי כליכך רע. הבעיטה הזו מריצה אותי עד היום. כשאתה מקבל מכה על החתלה, זה עושה לך משהו.

הבעיטה יכלה גם לגרום לזנות.

לא לי. אותי הבעיטה הזו הריצה קדימה. מייד

אחר כך עשיתי הצגה לשניים עם יצחק חוקיה, שעודד ביים, יום אחד מתעוררים בצוותא הישנה. את זוכרת את צוותא הישנה, ברחוב מאפו. עם העמודים? אדם היה קונה כרטיס להצגה בא ומוצא את עצמו יושב מול עמוד. זה היה שיתוף-הפעולה הראשון בין צוותא והקאמרי וגם כאן, הייתי שחקנית מתחילה, וכבר הצגה לשניים.

מה אמרו ההורים על המיקצוע שבחרת?

סיפרתי שגדלתי בבית ערבי עם באר בחצר ותרגולות והודו ועצירי בגינה, שם גרנו עם סכא וסכתא שלי ולכן דיברתי פולנית לפני עברית. רק בגן למדתי עברית. ההורים שלי תמיד עברו. אבא היה עד לפני כמה שנים נהג'מונית, אמא תמיד עברה כמוכרת באיזשהו מקום. אמא שלי אשה יפה נורא, עם הגיל היא נראית יותר טוב, אני תמיד מסתכלת עליה ואומרת לה שאני מקווה שזה עובר בירושה. אם מילחמת-העולם השנייה לא היתה מתערכת להורי בחיים בצורה אכזרית כליכך, הם בוודאי היו אנשים אחרים, מיקצועות אחרים. הם עברו את השואה, אבא איבד את כל מישפחתו, מלבד כמה אחים. מגיל 16 ברח ממקום למקום ופירנס את עצמו ואחיו. אמא באה מיארוסאר ואבא בא משרלוף. הם נפגשו בפולניה ואחר כך בגרמניה, שאליה ברחו. כשפרצה מילחמת-העצמאות אבא התגייס ועלה ארצה, ואמא רצה אחריו עם שני הרויה. אבא חיכה לה חצי שרוף בבית-חולים. הוא נפצע באחד הקרבות.

את קשורה להורים?

אני מאוד קשורה אליהם. ישנו תהליך מאוד

יונה עם אביה ואמה

יפה. אתה מאוד קשור כשאתה ילד, אחר כך אתה מורד ומנסה להיפרד, וכשאתה הופך להורה כעצמך, אתה שוב נקשר. פיתאום אתה מבין מה זה הורים. עכשיו אני מאוד מאוד קשורה, גם אל הורי וגם אל אחותי הצעירה ממני, צביה, שהיא בחורה יפהפיה. כרגע היא מתגוררת אצלנו בבית. אמא שלי בעצם היתה שחקנית. יש תמונות שלה כשחקנית בלהקות חובבים. יכול להיות שאם לא היתה ברור האומלל הזה, היתה היום שחקנית. היא אשה כליכך יפה.

שאלת קודם מה הם אמרו על כך שבחרתי במיקצוע של שחקנית. הם אף פעם לא אמרו כלום. כשהלכתי להיות שחקנית כולם סביבי התנגדו. מנהל בית-הספר התיכון קרא לי לשיחה ואמר — מה את עושה, את תלמידה כליכך טובה, את מבוכת את עצמך. את צריכה להיות דוקטור.

למעשה, היה לך מזל. כבר בתחילת הקאריירה תפקיד ראשי, לא נאלצת לבתת רגליים בתיאטרונים ולהתחיל מלמטה.

היה לי מזל, אבל זה לא אומר שלא עברתי משברים. קיבלתי תפקיד ראשי בהן לא יתיקחה עמך ואחרי שתי עונות קראו לי להנהלת הקאמרי ואמרו שהם נאלצים לפטר אותי בגלל צמצומים. וכשמפטרים, את מי מפטרים — את הצעירים. אם הם יצטרכו משהי צעירה לתפקיד ראשי, אז באופן מקרי הם יקחו אותה מהאוניברסיטה. אני זוכרת שמנהל התיאטרון, שייקה ויינברג, אמר לי אז מישפט, ששנים נשאתי בתוכי ולא סלחתי לו עלי. עכשיו באמת אני לא נוטרת לו, כי עכשיו זה כבר לא משנה. הוא אמר „אני דווקא שמח שאת מקשטת לנו את התיאטרון. המילה הזו, מקשטת. הוא בכח שכח שהוא אמר לי את זה דקה אחרי שירב איתי. אבל בשבילי זו היתה עוד בעיטה, עוד איזו